

Rondetafelgesprek over het fosfaatrechtenstelsel

Het stelsel van fosfaatrechten is zeer ingrijpend voor alle Nederlandse melkveehouders. Door het stelsel van fosfaatrechten wordt de kostprijs voor agrarische ondernemers verhoogd wanneer zij investeren in rechten. Zeker voor jonge melkveehouders die voor bedrijfsovername staan is dit extra ingrijpend. Een bedrijfsovername brengt sowieso een hoge financiële druk met zich mee en door de fosfaatrechten wordt deze druk nog groter. Dit belemmert de ontwikkelingsmogelijkheden voor de melkveehouders van de toekomst. Tevens zorgt dit ervoor dat er minder ruimte is om te investeren in verduurzaming en dierenwelzijn.

Helaas is ingrijpen vanuit overheidswegen nodig gebleken. Het fosfaatproductieplafond in de melkveehouderij is ruimschoots overschreden. Hierdoor voldoen we niet aan de afspraken/vereisten die door de Europese Commissie zijn gesteld en komt de derogatie in gevaar. Om te voldoen aan de afspraken/vereisten vanuit Europa en toch mogelijkheden voor ondernemerschap voor (jonge) melkveehouders te behouden, zijn de invulling van de details van het fosfaatrechtenstelsel van cruciaal belang.

KringloopWijzer

NAJK heeft mede de voorkeur uitgesproken voor fosfaatrechten boven dierrechten, omdat het de mogelijkheid biedt om via voer- en managementmaatregelen te sturen op de fosfaatproductie van de dieren. Hierdoor blijft er ruimte voor ondernemerschap voor individuele melkveehouders, wat kan resulteren in een beter economisch rendement en milieutechnische resultaten. Helaas zijn in het huidige voorstel geen garanties opgenomen voor het al dan niet kunnen toepassen van de KingloopWijzer methode in 2017 tijdens de introductie van het stelsel, terwijl dit wel cruciaal is om op voer- en managementmaatregelen te kunnen sturen.

Evaluatie moment

NAJK wil pleiten voor een evaluatiemoment van het fosfaatrechtenstelsel wat gelijkgeschakeld is aan de termijnen voor het actieprogramma rondom de nitraatrichtlijnen. Er zijn duidelijke winstwaarschuwingen gegeven over het verkrijgen van een nieuwe derogatie. Wanneer derogatie niet behouden wordt voor de Nederlandse melkveehouderij is dit weer een inbreuk op de stabiliteit van de melkveehouderijsector. Daarom vindt NAJK dat als in 2018 geen derogatie wordt verleend, fosfaatrechten overbodig zijn. Door periodiek het stelsel met elkaar te evalueren kan een opeenstapeling van productiebeperingen worden voorkomen. Daarnaast biedt het inbouwen van een evaluatie of herzieningsmoment de mogelijkheid om rechten te kunnen afschrijven. Het afschrijven van rechten geeft belastingtechnische voordelen voor de melkveehouderij. Zonder herzieningsmoment is afschrijven van de rechten niet mogelijk.

Verleasen rechten

Bij het verleasen van rechten pleit NAJK voor een minimale inspanningsverplichting van 90% voor de verleaser. Ook bij het melkquotum was dit het geval. De eigenaar van de rechten moet een minimale hoeveelheid fosfaat zelf produceren. Op deze manier wordt voorkomen dat stoppende bedrijven jaren kunnen gaan wachten met het verkopen van hun rechten tot er voor hun een gunstig prijsmoment is. Wanneer bedrijven rechten kunnen vasthouden, zal dit invloed hebben op de

beschikbaarheid van vrije rechten en de mogelijke prijs van rechten. Door de minimale inspanningsverplichting ontstaat er een stimulans voor oude boeren om te stoppen en voor jonge boeren om vrije rechten te verkrijgen.

Fosfaatbank

De fosfaatbank wordt in het leven geroepen om ontheffingen af te geven aan bedrijven die uit maatschappelijk of milieukundige oogpunt een voorkeurspositie hebben. Jonge boeren zijn degene die de melkveehouderijsector van de toekomst vormen. Zij verkeren ten opzichte van oudere boeren echter in een achterstandspositie, doordat de financiële last door de bedrijfsovername voor de jonge boer hoger is. Vanuit de maatschappelijke voorkeurspositie zouden jonge boeren daarom in aanmerking moeten komen voor de ontheffingen van de fosfaatbank. NAJK pleit er daarom ook voor dat jonge boeren als eerste ontheffingen krijgen uit de fosfaatbank. Daarbij is het natuurlijk ook belangrijk om een aantal andere aspecten in het oog te houden, zoals grondgebondenheid en weidegang. Jonge, grondgebonden boeren die aan weidegang doen verdienen daarom een voorkeurspositie. Deze voorkeurspositie neemt daarna af naarmate de jonge boer aan minder maatschappelijke of milieukundige aspecten voldoet.